

ԲԱԺԻՆ-CHAPTER-РАЗДЕЛ- 3

ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱԶՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿ
EDUCATIONAL ATTAINMENT FOR THE DE JURE POPULATION
УРОВЕНЬ ОБРАЗОВАНИЯ ПОСТОЯННОГО НАСЕЛЕНИЯ

Մեթոդաբանական պարզաբանումներ
Methodological notes
Методологические пояснения

Հետրուիական և բարձրագույն մասնագիտական կրթական մակարդակ ունեցողներին են վերագրվել հետևյալ կրթական մակարդակներն ընդհանրապես՝ «Գիտությունների դոկտոր» և «Գիտությունների թեկնածու», որոնք միավորվել են «Գիտական աստիճանը» տողում:

«Հետրուիական մասնագիտական», որը ներառել է ասպիրանտուրա, ինտերնատուրա, օրդինատուրա, շարունակական մագիստրատուրա ավարտած անձանց:

«Բարձրագույն մասնագիտական», որը ներառել է պետական և ոչ պետական ԲՈՒՀ-եր՝ համալսարան, ինստիտուտ, ակադեմիա, կոնսերվատորիա, ինչպես նաև բակալավրատուրա և մագիստրատուրա ավարտած անձանց:

«Թերի բարձրագույն» կրթական մակարդակին են վերագրվել ԲՈՒՀ-երում սովորող ու սովորած և ուսման ժամկետի կեսից ավելին անցած, ինչպես նաև ուսումնական դասընթացն ամբողջությամբ ավարտած, որակավորման պետական քննությունները չհանձնած կամ ավարտական դիպլոմային աշխատանքները չպաշտպանած անձինք:

«Միջին մասնագիտական» կրթական մակարդակին են վերագրվել այն անձինք, ովքեր ավարտել են տեխնիկում, քոլեջ կամ դրանց հավասարեցված այլ պետական և ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններ:

«Նախնական մասնագիտական» կրթական մակարդակին են վերագրվել այն անձինք, ովքեր հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքի վրա ձեռք են բերել նախնական մասնագիտական կրթություն (արհեստագործական,

The “Doctor of Science” is the highest scientific degree of education. The “Candidate of Science” corresponds to a PhD, and is the second highest level of scientific degree of education available. These two educational levels have been combined into the category “Scientific Degree” for the purposes of tabulation.

“Post-graduate professional” level corresponds to those individuals who have graduated from a post-graduate course, research studentship, or are engaged in graduate studies.

“Higher professional” corresponds to those individuals who have graduated from state and private institutions of higher education (HEI), such as university, institute, academy, conservatoire, as well as baccalaureate and magistrate.

“Incomplete higher” corresponds to those individuals who are studying or used to study at an HEI and have passed half of the period of education, as well as to those who have covered the entire syllabus but have not passed the State qualification examinations or maintained their graduation papers.

“Secondary professional” corresponds to those individuals who have graduated from technical colleges, colleges or other equivalent state or private secondary professional educational establishments.

“Primary professional” corresponds to those individuals who have acquired primary professional education (from trade, industrial, branch professional or vocational colleges) after completing their General Basic education

К лицам, имеющим после-вузовский и высший специальный уровень образования были приписаны отметившие следующие уровни образования: “Доктор наук” и “Кандидат наук”, объединенные в строке “Научная степень”.

“Послевузовский специальный”, в который входят лица, окончившие аспирантуру, интернатуру, ординатуру, продолжительную магистратуру.

“Высший специальный”, в который входят лица, окончившие государственные и не государственные ВУЗ-ы: университет, институт, академия, консерватория, а также бакалавратура и магистратура.

К “Неполному высшему” уровню образования, приписаны учащиеся и учившиеся ВУЗ-ов и прошедшие более половины учебного срока, а также целиком закончившие учебный курс, несдавшие государственные квалификационные экзамены или незащитившие выпускные дипломные работы лица.

К “Среднему специальному” уровню образования были приписаны лица, окончившие техникум, колледж или приравненные к ним государственные и не государственные средне-специальные учебные заведения.

К “Предворительному специальному” уровню образования, приписаны лица, которые на основании общего образования приобрели предворительное специальное образование (ремесленные, профтехнические, отраслевые профессиональные, технические училища).

պրոֆտեխնիկական, ճյուղային պրոֆեսիոնալ, տեխնիկական ուսումնարաններ) :

«Ընդհանուր միջնակարգ» կրթական մակարդակին են վերագրվել միջնակարգ հանրակրթական դպրոց, վարժարան, գիմնազիա և միջնակարգ հանրակրթական ուսումնական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական այլ հաստատություններ ավարտած անձինք:

«Ընդհանուր հիմնական» կրթական մակարդակին են վերագրվել հիմնական հանրակրթական դպրոց ավարտած և համապատասխան ավարտական վկայական (8-րդ դասարան ավարտած) ստացած անձինք:

«Ընդհանուր տարրական» կրթական մակարդակին են վերագրվել տարրական դասընթացն ավարտած անձինք:

«Զուսի տարրական» կրթական մակարդակին են վերագրվել տարրական կրթություն չունեցող սակայն որևէ լեզվով գրել, կարդալ կամ միայն կարդալ իմացող 7 և բարձր տարիքի անձինք:

Ուսմանական հաստատության տեսակները

«Հետբուհական մասնագիտական» - ուսումնական կենտրոններ՝ դոկտորանտի ծրագրով, ինչպես նաև համապատասխան կրթական ծրագրերով ԲՈՒՀ-եր, գիտական հիմնարկների ասպիրանտուրա, ինտերնատուրա:

«Բարձրագույն մասնագիտական» - պետական և ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ (ինստիտուտներ, ակադեմիաներ, համալսարաններ, կոնսերվատորիաներ և նրանց հավասարեցված բարձրագույն մասնագիտական ծրագրեր իրականացնող այլ ուսումնական հաստատություններ):

«Միջին մասնագիտական» - պետական և ոչ պետական տեխնիկումներ, քոլեջներ և դրանց հավասարեցված միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող այլ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններ:

«Հանրակրթական» - հիմնական և հանրակրթական միջնակարգ, տարրական դպրոցներ, գիմնազիաներ, վարժարաններ, հատուկ

“(General) Secondary” corresponds to those individuals who have graduated from schools, colleges, comprehensive schools and other educational establishments with general secondary curriculum .

“General basic” corresponds to those individuals who after completing the Primary educational level, finish five year of general basic courses. A certificate is awarded upon completion.

“Primary” corresponds to those individuals who have covered the three years elementary courses.

“No primary” corresponds to those individuals aged 7 and older who have not completed primary education but can read or write in any language.

Types of Educational Institutions

“Post-graduate professional” are educational establishments with offering doctorates, as well as HEIs offering similar syllabuses, post-graduate courses and internships.

“Higher professional” are state or private HEIs or other equivalent state or private higher professional educational establishments.

“Secondary professional” are state and private technical colleges, colleges or equivalent state or private secondary professional establishments.

“Secondary Basic” includes secondary, elementary schools, comprehensive schools, private schools, boarding schools, as well as schools for children with a physical or mental disorder.

“Additional educational” corresponds to preparatory courses, courses for recertification or refresher courses that last up to six months.-

К **“общему среднему”** уровню образования приписаны лица, окончившие средние общеобразовательные школы, гимназии, лицеи и другие учреждения, осуществляющие средние общеобразовательные программы.

К **“общему основному”** уровню образования приписаны лица, окончившие основную общеобразовательную школу и получившие соответствующий аттестат об окончании (окончившие 8-ой класс).

К **“общему начальному”** уровню образования приписаны лица, окончившие начальный курс обучения.

К **“Не имеет начального”** уровню образования приписаны, не имеющие начального образования, однако умеющие читать, писать или только читать лица 7-и лет и старше..

Виды учебных заведений

“Послевузовские специальные” учебные центры- ВУЗ-ы с программой докторанта, а также с соответствующей образовательной программой, аспирантуры и интернатуры научных учреждений.

“Высшее специальное” - государственные и негосударственные высшие учебные заведения (институты, академии, университеты, консерватории и осуществляющие, равные им ,учебные программы учебные заведения).

“Среднеспециальные” - государственные и негосударственные техникумы, колледжи и осуществляющие, равные им ,учебные программы среднеспециальные учебные заведения).

“Общеобразовательные” - основные и общеобразовательные средние, начальные школы, гимназии, лицеи, специальные интернаты, а также школы для умственно и физически отсталых детей.

գիշերօթիկներ, ինչպես նաև մտավոր և ֆիզիկական զարգացման պակաս ունեցող երեխաների դպրոցներ:

«Լրացուցիչ կրթության» - ընդհանուր կրթություն չտվող դպրոցներ (ուսումնական հաստատություններին կից նախապատրաստական դասընթացներ, վերապատրաստման և որակավորման բարձրացման դասընթացներ), ինչպես նաև մինչև վեց ամիս ժամկետով դասընթացներ:

“Дополнительное образование”- школы, не дающие общего образования(подготовительные курсы при учебных заведениях курсы повышения квалификации), а также курсы, сроком до шести месяцев.